

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIV. Rosa è fuccino, seu fiducia in Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

ignem experitur in Laurentio, lapides in Stephano, tormenta varia in Vincentio, exilium in Joanne, paupertatem in Francisco, venenum in Benedicto. Quid tu habes, quod in te experiatur Fortitudo?

Unus aliquis olim ē priscis Patribus ob Solis aestum meridie in vicinam specum declinavit, reperitque leonem, qui hospitem salutavit rugitu. Cui senex: Quid rugis, mi paterfamilias, lat ambobus hic spatium est. Quod si tibi displiceam, exi, & abi quod vis, ego te melior sum, Dei imago sum, tu bellua es. Non multum absumili modo cum leonibus ac leonibus (quas nobis saepe fingimus) fermocinandum: Mi Leo, ne saevi, morem ut simul, non omnia, quae molesta & difficilia tolerari, continuo tantum intolerabilia sunt repudianda. Fortitudinem in calamitatibus, in periculis exploramus: at verò pericula nec provocat Fortis, nec timet, mortem magis contemnit quam vitam oderit: aliquando & vivere, praesertim in ærumnis, Fortitudo est. Promptè mori plerumque fortis est quam vivere.

Videte tot centena millia fortissimorum Martyrum. Hieronymus censet, si quovis per annum die quinque millia Martyrum colerentur, numerum eorum uno anno neutiquam absolvendum. Hos, inquam, purpuratos exercitus numerosissimos aspiciet; quanta ii passi, aggressi quantà, quam fortiter & ferreo usi sunt brachio, & osse! omnes tyrannidis apparatus, bojas, fiducias, virgas, pectines, flagra, faces, taureas, plumbatas, scorpiones, ungulas, forpices, murices, equuleos, trochleas, sagittas, culeos, pelves, lebetes, ollas, sartagine, tympana, torcularia, terebra, rotas, ferras, craticulas, cruces, ignes, rogos, crepidas, chirothecas, manicas, sellas, subulas, laminas, lecticas, galeas, tunicas ignitas, hæc omnia & plura ingeniosæ crudelitatis instrumenta, tot Martyrum myriades fortissimè superarunt ferreo brachio, hoc est, sustinendo manus fortium dominabatur.

Recolite, inquit Augustinus, Martyrum regem cohortes suas armis spiritualibus instruente, bella monstrantem, adiutoria ministrantem, premia pollicentem. Adverte fratres, Dux mundi duplicem aciem producit Mundus contra milites Christi. Blanca dicitur, ut decipiat; terret, ut frangat. Non nos reneat voluntas propria, non nos terreat crudelitas aliena, & victus est Mundus: ad utroque aditus occurrit Christus, & non vincitur Christianus.

Habemus quidem & nos nostros scorpiones, torcularia & sartagine nostras. Sed confortamini, & estote robusti valde. Sustinendum & Aggrediendum: & ferreum brachium & osseum expediendum est. Præstantis roboris est osseum aggrediendo; præstantioris est ferreum sustinendo. Confortemur igitur, & ad crucem Domini stemus una cum Domini matre. Pugnantes ille non tantum spectat, sed & adjuvat, qui vincentes coronat.

ACTIONES FORTITVDINIS.

1. Christianæ Fortitudinis est, pravas animi cupidines omnes edomare & frangere. Samson leonem domuit, & asini mandibula mille viros occidit, ab imbelli mulierculâ domitus, & omni robore spoliatus est. David rex ursum & leonem etiamnum juvenis discepsit, Goliathum interfecit, & tamen oculos suos non satis fortiter custodivit. Sunt qui jejuniis, vigiliis, flagris, ciliicis corpus atterant, aures tamen & oculos, manus & linguam non contineant. O Samsones, & Davides! sed quos Dalila aut Bethsabee sub jugum mittit.

2. Fortitudinis est prosperis non extolli, adversis nequaquam deijci. Læto rerum successu non insolescere; sed nec turbati quantumcunque tristi eventu. Uti præclare dixit ē priscis quispiam: Fortes atque moderatos viros optima quidem optare decet, sed ferre etiam quæcunque accidunt contra animi votum.

3. Fortis est, quem metus mortis statu non moverit,

A neque ad puerilem trepidationem adegerit. Vir fortis exire vitæ, ignavus fugit. Vir fortis cum mors ad ostium pulsaret, ita secum ipse loquitur: Quid juverit hic trepidare aut tergiversari? seriùs aut citius; moriendum est. Omnes urget lex ista. Nunquid hoc semper animo verfabas, Quando Domino visum? Nunc Domino videtur, ex mortuis transferre te ad vivos. Cur non annuas toto capite? Dominus est, qui te vocat. Satis vixisti, quia eò ætatis pervenisti, quod satis esse Domino visum est. Ergo claude oculos, & è turibz abi ad quietem, è luctu, quod speras, ad gaudia. Ergo morere, viro forti totus orbis pro sepulchro est.

4. Fortitudo via regia est, à quâ declinat ad dexteram, qui temerarius est aut pertinax; ad sinistram exerrat, qui formidolosus est, aut pavidus. Medio tutissimus ibis. Qui verà virtute fortis est, nec temere audet, nec inconsultè timet.

5. Biliosus & magnanimus infinitè differunt. Fortitudo non est opus bile, his armis non pugnat. Ennodii erudita vox est. Novimus virum fortem non posse dici, quem ira vicerit & indignatio. Satis est magno pectori rectè fecisse. Cetera omnia bono Deo committit. Ruat orbis, non indignabitur, non excandescet vir fortis.

6. Verissima Fortitudo ea est, quæ & Ferreum, ut Sexta diximus, & Osseum habet brachium, quæ Pati novit & Aggredi. Hoc præclarum, sed illud præclarior, & magis proprium Fortitudini. Ferreum brachium perpetitur difficilia, Osseum aggreditur ardua. Utrumque Fortitudini necessarium.

7. Virum fortem probant injuriæ, monstrant ærumnae, calamitates evehiunt.

CAPUT XIV.

Rosa è succino, seu, Fiducia in Deum.

§. I.

Primum est, quod hic moneam: Hæc virtus, Fiducia in Deum, nunquam satis laudari, nunquam inculcari satis potest. Toros dies de hac virtute discessisse, parum fuerit. Catharinam Senensem in hoc non tantum miror, quam veneror, quod ea, cum sermo incidisset de fiducia in Deum, nunquam satiari, non tædio affici, non somno superari potuerit: diu noctæque steterit, nec unquam hæc audiendo fatigata fuisset, aut satiata. Agendum, divinæ Virginis summam in Deum fiduciam compendio sub aspectum obijciamus.

Deus quidem in edendis miraculis parvus & restrictus liberalitatis est, nihilominus tanta fuit divinæ matris in Deum fiducia, ut eam Deus miraculo firmaret, & quantum illa sibi placuisset, per Angelum significaret. Imò hæc Virginis fiducia miraculis omnibus superior est.

Cum Virgo è Zachariæ domo rediisset, Josepho conjugii visa est gravis esse utero. Hic vir sanctissimus harere nonnihil, nec tamen pejus suspicari aut judicare velle, sed omnia divino potius arbitrio commendare, & fugam modestam circumspicere. Observavit hæc Virgo, Josephum conjugem altis cogitationibus mergi, & tamen tacuit. Sciverat illum de Angeli salutatione & altissimo illo mysterio nil scire, & tamen tacuit; solum Deum aspexit, cui & hoc, aliæque omnia commisit submississimè patientiâ & summâ fiduciâ, certa istud Deo esse curæ, nec divinam providentiam suo muneri defuturam.

Egregiè de hac Virginis fiduciâ Seraphinus Firmianus: Propriam, inquit, non fuisset ausa proferri innocentiam, nisi eam Deus ipse comprobasset. Tacebat Virgo, sed Deo maxime confidebat, honorisq; sui curam in Deum iactabat. Prout nimirum Apostolorum Princeps monuit, Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis.

Y y 4

Hieron. ad
Clementem.

Prov. 6. 12.
Eccl. 2. 24.
Aug. 30. 5.
serm. 12. de
sanctis.
Dux mundi
duplicem aciem
producit. Blanca
dicitur, ut decipiat;
terret, ut frangat.
Non nos reneat
voluntas propria,
non nos terreat
crudelitas aliena,
& victus est
Mundus: ad utroque
aditus occurrit
Christus, & non
vincitur
Christianus.

1. Praxis
fortitudi-
nis.

Secunda.

Alexander
Maconea
sive Hiero-
nimas lib. 6.

Tertia.

Psal. 54. *verf. 23.* *robis. Eodem vatis Hebraei monitum spectat: Iacta super A*

Psal. 124. *verf. 1.*

Gell. lib. 2. *noft. Attic.* *cap. 1.*

Dan. cap. 13. *verf. 33.*

Matth. c. 1. *verf. 20.*

Psal. 31. *verf. 10.*

Theodoret. in *Psal. 54.*

Inconstan- *tia est ini-* *tium om-* *nium ma-* *larum ten-* *tationum.*

Thomas de *Kempis l. 1.* *Imit. Chri-* *sti cap. 13.* *num. 5.*

Florat. epist. *l. 1. epist. 11.* *ad Bulla-*

Domini curam tuam: non dabit in aeternum fluctuationem *justo. Non fluctuabat Virgo, non titubabat, sed sponfus.* *Hæc itabat immobilis divinæ providentiæ anchora firmata. Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion non commovebitur.* *Socrates stare solitus dicitur, pertinaci statu perditus* *& perniox à summo lucis ortu ad solem alterum orientem,* *inconnivens, immobilis, iisdem in vestigiis, & ore* *atque oculis in eundem locum directis, cogitabundus* *tanquam quodam secessu mentis atque animi facto à* *corpore. Liceat ima summis non conferre, sed hæc per* *illa explicare. Stabat Virgo freta Deo, itabat immobilis* *& oculo irretito Deum spectabat, divinam expectans* *opem, quæ nullius hominis fiduciam eludit aut frustra-*

enim cor ejus fiduciam habens in Domino. Magna hæc fuit *fiducia Sufanna, longè major Virginis divinæ, non flentis,* *sed omnia Deo hilariter committentis. Sed cur ea* *Josepho conjugi arcanum, quod ignoraret, non detexit?* *Scivit utique, famam & honorem suum in discrimen* *adduci. Scivit, nec tamen illud nescit, se suumque honorem,* *suæque omnia Deo commendatissima esse. Hinc* *cor ejus erat summam habens fiduciam in Domino.* *Hinc nulla trepidatio, nullæ lacrymæ, perturbatio nulla* *in Virgine. Viderat Josephus serenissimam ejus faciem* *tranquillæ mentis indicem; mirabatur & indubiè secum* *ipse hæc loquebatur: Hic ne minimum quidem signum* *ullius criminis adverte: conjux mea non expallescit,* *non regit, non fugit; uterus tumet, sed nihil timer* *scientia. Ideo Matthæus conceptissimis verbis: Hæc eo,* *inquit, cogitante. Nil mali suspicatus est, nil cogitavit si-* *nistri: hoc unum vitium est factu optimum, abire; cetera* *divinis nutibus committere. Sed tempore Deus adfuit,* *& Angelum misit, qui Josephum doceret timentis uteri* *caeleste arcanum.*

Sed qualis insuper ea Virginis fuit in Deum fiducia? *Virginitatem vovit, & viro nupsit, hoc utique volvens* *animo: Quod Deus in me cepit, perficiet, solidabitque.* *Eam utrinque aspirabit gratiam, ut simul habitemus* *velut Angeli duo, securâ turæque castimoniam.*

Qua in te caelestis Virgo divinâ bonitate nos niti docuit: *cui enim Deus animum inspirat, ut statuatur, huic* *etiam auxilia subministrat, ut quod statuit, in opus producat.* *Sperantem in Domino misericordia circumdabit. Ita* *scilicet ex omni parte proteget, & adversus omnem insul-* *sulum sit munissimus. Nam quod major hominis in* *Deum fiducia, hoc major Dei in hominem misericordia.* *Insigniter dixit Theodoretus: Gubernatorem habeas* *Deum & aurigam, & res tuas ab illâ providentiâ pendeant, hoc* *enim modo inconcussus manebis. Res certa: Falli non potest,* *qui sic potest Deo fidere.*

§. II.

De *leite, quæso, unde in animo nostro tot trepidatio-* *nes, tot turbines, tot fluctuationes & Euripi, tan-* *tus in agendo languor & mutabilitas, tantus in patien-* *do horror & imbecillitas? Deo non satis fidimus, nec* *toti à divinâ providentiâ pendemus. E tripode oraculum* *centesamus, quod ille scriptorum religiosissimus dixit:* *Initium omnium malorum tentationum, inconstancia ani-* *mi, & parva ad Deum confidentia. Quoties Deus suam* *nobis fidem obligat de curâ & providentiâ suâ, de pat-* *rocinio & auxilio suo in rebus omnibus, modò nos* *nostro non desimus muneri, permittamus Deo cetera.* *Cuius nostrum assidue instillandum est metro, ut te-* *nacitis hæreat:*

Tu, quancunque Deus tibi fortunaverit horam, *Gratâ sume manus, permitte & cetera Divis.* *Prudens futuri temporis exitum*

Caliginosâ nocte premit Deus, *Ridèrque, si mortali ultra* *Vas trepidat. Quod adest, memento* *Componere aquas: cetera fluminis* *Ritu seruntur.*

Sed hæc meliore calculo firmamus. Discretissimus Gre- *corum Chrysostomus ad hanc in Deum fiduciam stre-* *nuè quemvis hortatus: Noli, ait, de rebus tuis curare, sed Deo* *omnia tua Deo commenda: cura enim tua, cura hominis est,* *Deo autem de omnibus tuis committe providentiam. Noli in* *majoribus prætermis, de illis curare, ne Deus minus de illis* *provideat. Ut igitur magnâ curâ tuas res complectatur, ipsi* *universa committe. Et nunquid curas facile sepelemus, si* *nostra viro honesto commiserimus, qui suam insuper* *fidem nobis obstrinxerit, res nostras perinde ut suas à* *se curandas? Hic certe lætus in præsens animus, quod* *ultra est, odit curare, cum se suæque omnia viro fidelis-* *simo commissa nôit. Quin ergo idem cum Deo faci-* *mus? an non sat bonus, sat fidelis, sat sollicitus, sat po-* *tens, sat providus est, qui nostra amantissimè curat, sa-* *pientissimè gubernat? Quin ergo cessatum docimus* *curas? Deus jam pridem conquestus: Portabam eos, in* *quit, in brachiis meis, & ipsi nescierunt quod curarem eos.* *Quapropter Augustinus hoc ipsum ingerit his verbis:* *Constante Deo, eiq. te totum committe, quantum potes: nihil* *tibi evenire permittit, nisi quod tibi prodest, etiam si nescias: por-* *tabit te in brachiis suis, licet non animadvertas quod curat te.* *Subinde panem arctum & aquam brevem ingeret calami,* *bellam, & vel ad ultimam unciam partem examinavit.* *Non patieris ab ullo vel minimum, quod non velit Deus* *te pati. Omnia nobis ad dimensum veniunt. Hebraus* *vates ejus rei certus: Cibabis, inquit, nos pane lacrymarum, &* *potum dabis nobis in lacrymis, in mensurâ. Et quidem* *mensurâ tam definitâ certâque, ut eam non excedat vel* *guttur. Quod Augustinus, ut solet, excellentissimè in-* *terpretatus: Quid est, inquit, in mensurâ? Apostolum audi-* *amus: Fidelis Deus, qui vos non permittit tentari supra id,* *quàm potestis ferre. Ipsa est mensura, ut erudiatis, non ut* *opprimaris. Cum verò liberalissimus Deus voluprates &* *delicias partietur, mensuram bonam, confertam, cogi-* *tatam, supereffluentem dabit in sinum nostrum: Replebit* *in bonis omne desiderium nostrum.*

Ergo expecta Dominum, viriliter age, & confortetur cor *tuum, & sustine Dominum. Cave vel modum unquam,* *vel tempus ponas divinis miserationibus. Deus subinde* *non prius opitulatur, quàm extremè laboremus, jam ul-* *timæ litiæ admoti, jam in extremâ stantes regulâ. Me-* *diis sæpe hostibus, mediis flammis, mediis fluctibus,* *Deus opifer & sospitalis est: & has opitulandi vices se-* *pissime cum Matre participat.*

§. III.

N *Arrant optimi ac præcipui scriptores, Eusebius, Gre-* *gorius Turonensis, Evagrius, qui eâ ætate vixit,* *puerum Hebræum Constantinopoli Christianis adole-* *scenscentibus immixtum venisse in templum beatissimæ* *Virginis Mariæ. His more illius ævi dabatur abfumentum* *quod superfluerat à distributâ Eucharistiâ. Parens autem* *pueri vir sævæ bilis, & Hebrææ perfidæ tenacissimus,* *ubi hoc rescivit, Christianorum sacra accessisse filium,* *& verò etiam ea sumpsisse, amens irâ redeuntem pue-* *rum in vitriariâ domi officinâ excepit, & mox arreptum* *in medios ignes precipitavit, clausitque fornacis ostium,* *Mater, ignara rei, filiolum triduo non sine læmetis que-* *sivit. Demum ad fornacem vitriariam delata, gemitus &* *lacrymas domesticâ libertate laxavit. Hic puer etiam* *num sanctissimus fuit vivere, sed clausum teneri respondit.* *Exemptus ex hoc carcere assimavit, Dominam veste* *purpureâ præsignem sibi opitulatum venisse, prunas so-* *piisse, & verò etiam cibum arulisse. Atque hic adolescens*

una cum matre lustrali fonte tinctus est. Patrem Iustinianus Imperator Christianae religionis pertinacissimum hostem ad fidem suspendi iussit, ut Callistus memorat. Verè Deus adiutor in opportunitatibus, in tribulatione. Et quanto magis quis hanc Dei providentiam agnoscit, tanto maiorem in Deum fiduciam gerit. Nimirum

Fortis ille est, qui non in se fortis est, sed in Deo.

Post Domini reditum in caelum Petrus & Joannes Apostoli templum ascendebant precaturi. Ad templi portam, quae Speciosa vocabatur, homo claudus ab ortu sedebat stipem colligens. Is cum vidisset Petrum & Joannem iam jam ingressuros templum, elemosynam ab iis perinde ut à ceteris petebat. Negavit Petrus pecuniam sibi esse, id porro daturum pollicitus, quod dare posset. Mendicus spe laetus avidis oculis ac manibus beneficium praestolabatur. Hic Petrus: *Argentum*, inquit, & aurum non est mihi, quod autem habeo, hoc tibi do: In nomine Iesu Christi Nazareni surge, & ambula. Et apprehensa claudi dexterâ, in pedes hominem erexit. Ille jam commodè non solum stare, sed & ambulare, currere, exilire, lætissimus quod usum pedum, quo semper caruit, accepisset. Res admiranda. Porro illud Apostoli dictum, *Quod autem habeo, hoc tibi do*, singulariter expendendum. Aurum, inquit, & argentum quod è terræ visceribus eruitur, non habeo; sanandi gratiam, quæ caelo submittitur, hanc largior. Crumenâ utor Fiducia in Deum. Ex hac multis millibus beneficia impertiri difficile non est. Fiducia in Deum nemini non præstò est, omnes opulenter, neminem, juvari volentem, deserit. Quisquis hac Fiduciâ caret, crumenam licet habeat, non nisi perusam habet. Et qui mercedes congregavit, misit eas, inquit Aggeus, in sacculum pertusum. Qui virtutes colligit, & Fiduciam hanc negligit, in sacculum illas pertusum mitit. Qui sibi suisque viribus vel opibus, vel arti aut homini fidit, quamvis ingentia edat opera, omnia tamen in crumenam mitit pertusam; multam laboris, serii fructus vix quidquam reperiet. Nimia virium fiducia & Milonem, & innumeros alios perdidit. Fiducia in rem creatam quamcumque inanis, pertusus sacculus est. Fiducia in Creatorem, gazophylacium est inexhaustum.

Ad erigendam in Deum Fiduciam, assidue observentur animo illa Domini verba: Ego sum, nolite timere. Ad quæ nos nihil amantius respondebimus, quam illud: Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat. Illi fido, illi me totum penitus fidei tradò.

Prorex Aegyptius Joseph postquam fratres suos, ut Augustinus loquitur, medicabili tribulatione decoxit, ut illos corrigeret, demum velut personâ positâ: Ego, inquit, sum Joseph frater vester. Cumque iis pavor nimius vocem intercluderet, ille iterum clementer: Accedite, inquit, ad me: nolite pavere. Hæ Christi voces sunt ad suos in calamitatibus constitutos: Ego sum Christus pro vobis cruci affixus: nolite pavere. Ego sum, confidite, ego vici & mundum & diabolum. Vestrum est, uti meis victoris: Confidite.

Sic olim in Isaac Deus: Ego sum, ajebat, Deus Abraham patris tui, noli timere, quia ego tecum sum. Considera, inquit Chrysostomus, Dei sollicitudinem, ut illum refocillet ac fidetorem faciat. Ego sum, ajebat, Deus Abraham patris tui, qui patrem tuum glorificavi. & peregrinum ac advenam, illustriorem omnibus incolis feci. Ego sum ille, qui hunc ita creasse feci, & in omnibus curam ejus gessi. Ego sum, ne igitur timeas, ne te istud perturbet, & mirum videatur, quod ab Abimelech sit expulsi, quod à pastoribus sis injuriâ affectus. Multa talia & pater tuus pericula, & inde gloriosior effectus est. Ne igitur hoc te terreat: Ego enim tecum sum. Idcirco hæc fieri permitto, simul volens & declarari tuam virtutem, & manifestari mentis illorum pravitatem, ut & propter hæc te coronem. Tecum enim sum, ideo & invictus eris, & insectantibus potentior, & invadentibus fortior. Et tantam tui curam ha-

A bebo, ut invidiosus illis sis futurus: Ego enim tecum sum.

En Deus omnium conditor, hominis unius se Dominum vocat, Ego sum Deus Abraham. Ita, inquit, cum mihi feci proprium, ut apud me reputetur tanti quanti alii omnes. Quisquis toto animo divinæ fidei providentiæ, is Deum tam sibi benevolum, tam sui sollicitum habet ac providum, ac si Deus se solum in orbe ac unicū habeat, quem curet. Huc illa spectat promissio. Firmabo super te oculos Psal. 31. v. 8. meos. Ita te tuasque res cordi habeo, ac si præter te mortalium alius in terrâ non sit. Ergo confide fili. Ego sum, noli pavere.

§. I V.

Cum regina Esther vitam populo suo exortura ad Esther c. 15. Assuerum regem ingressa, illum in sublimi solio, vers. 9. auro & gemmis prænitentem cerneret, subitò tam terrificæ majestatis aspectu expalluit, obmutuit, corruit. Converteritq. Deus, ut sacræ paginæ loquuntur, spiritum regis in mansuetudinem: & sustinuit ac metuens exilivit de solio & 12. sustinens eam ulnis suis, donec rediret ad se, his verbis blandiebatur: Quid habes Esther? Ego sum frater tuus, noli metueri, non morieris.

Dominus Jesus rex orbis jam redivivus non solum salutare suos voluit, & quidem his ipsis verbis: Ita, nunc fratribus meis: sed & ipse illorum medius stetit, vers. 10. quos & suavissimè affatus: Ego sum, ajebat, nolite timere. Luc. c. 24. Videte manus meas, & pedes meos, quia ego ipse sum. Quod discipulis amantissimè Magister, hoc nobis famulis mitissimus Dominus, hoc omnibus in se sperantibus providentissimus pater assidue instillat: Ego sum, nolite timere, habete fiduciam. Et quemadmodum Deus Josue Imperatorem his verbis animavit: Sicut fui cum Moysè, ita ero tecum: non dimittam neque derelinquam te. Ita nos omnes & singulos ad fiduciam Christus exstimulat: Sicut fui cum amicis meis omnibus, ita ego tecum, non dimittam nec derelinquam te: Tu modo mihi fide. Et quod magis adversa urgent, hoc magis fide. Auxilium meum plerumque tanto vicinius est, quanto creditur esse remotius.

Hoc Bernardus clarissimè: Ego autem dico, inquit, si deli homini magis & inter flagella fidendum.

Theodorus avo Constantini Imperatoris dux bellistrenuissimus, antequam ab impio Licinio jugularetur, somniavit, ignea caelo jacula in caput suum delabi, sed illius facit & unâ vocem audit: Confide Theodore, ego enim tecum sum. Non multò post à satellibus ad Licinium pertractus. Et quia Christum curare noluit, immanissimè flagellatus, & ungulis ferreis laceratus, globis plumbeis stantissimus heros animum mutavit. Ubi famem & cruciatu asqualorem carceris diebus quinque pertulit, affixus est cruci. Atque ut tormentum simul & ludibrium esset grandius, adductum est puerorum agmen, qui Theodorum infelici arbori suspensum, sagittulis certatim confingerent. Inter hæc cum ludibria tum tormenta Theodorus exclamans: O Domine, inquit, an non dixisti, Ego tecum sum? Nunc verò cur recessisti à me? Omnia in me properant ad mortem: tu spiritum meum suscipe. Huic Angelus suppetias missus: Quid queris, inquit, Theodore, Deum à te recessisse? Ecce tecum est, consummnia cursum. Consummavit feliciter. Nam post complures suorum spectatorum Christo adjunctos plexus est capite. Ita Deus sæpe proximus est, cum abesse longissimè putatur.

Theodoro jungendus Procopius, qui antè Neanias dicebatur. Huic Christus visendum se præbuit, sed vulneribus deformem & in cruce pendentem, dixitque: Ego sum Jesus crucifixus Dei filius. Profuit beato Procopio hæc visisse. Horribiles namque cruciatus subiit constanti ingenti. Demum capite plectendus, dum precearetur, audita est vox: Confide, ego tecum sum.

Quomodo

Quomodo igitur Christianus timidus ac remissus animo cadat, si ferio expendat: En hic adest, qui momento juvare potest: quid patiar, & quantum pariar, scit exactissime, nec auxilium subtrahit, sed abscondit: Nemo mihi vel pilum læserit, si ille nolit. Si Deus pro me, quis contra me? Quidquid patior, ab ipso est, & à paternâ ipsius manu. Etenim certissimus sum, nihil me unquam passum, nil pati aut passurum, quod non ipse velit ut patiar. Quid igitur mihi ab ipso mali metuo? omnia curat providentissimè, omnia disponit amantissimè, omnia potest absolutissimè, immensè potentiâ. Nihil illum effugit, nihil latet, nihil praterit. Illi perfectè fidere, est rebus omnibus superiorem, insuperabilem esse.

Evagrius lib. 4. cap. 6. Theoph. Miscell. 1. 16. Cedren. in Annal. Niceph. lib. 17. cap. 3.

Antiochia terræ motibus creberrimè quassata, præsertim anno quingentesimo vigesimo octavo, quo tempore Deus viro sancto id consilii dicitur, ut ædium foribus inscriberetur: CHRISTVS NOBISCVM; STATE. Quicumque hoc suis domibus inscripserunt, iis terræ tremores nihil obfuerunt. Inde urbs novo nomine dicta est Theopolis. Ejus rei testes sunt Evagrius, Theophanes, Cedrenus, Nicephorus. Idem de homine illo affirmaveris, cujus pectori altius inscriptum: CHRISTVS MECVM; STO, ET ILLE FIDO. Ubi hæc ædium frons est, ibi Christus propugnator est, qui calamitatem omnem amantissimis illis vocibus solatur, Ego sum, noli timere, nec hostem ullum nec ulla adversa. Ego sum adiutor in opportunitatibus, in tribulatione. Bellabunt adversum te, & non prevalebunt, quia ego tecum sum. ait Dominus, ut librem te. Hic civitas munita, hic columna ferrea, hic murus æreus est.

§. V.

I. Lipsius lib. 1. milit. polit. cap. 7. num. 10. Magnæ in Deum fiduciæ fuerunt: Carolus V. Imper. Francisc. Robortel. in orat. funeb. Bononia dicta.

Pf. 90. v. 11.

Carolus V. augustissimæ memoriæ Imperator, cum in Germaniâ ad Ingolstadtium copias haberet, cinxissentque eum ingenti exercitu fœderati hostes, & ancorum tormentorum copiâ ferream grandinem in castra ipsa non sine gravi pernicië immitterent; amicis monentibus, sibi prospiceret: Cæsar immutato vultu & loco, ardens dixisse fertur: Confidite, nullus unquam Imperator tormenti ictu interit. Hic idem Imperator cum intra vallum jam armatus staret, in hostem proditurus ad prælium, magnâ cum balistarum vi repellere conabatur hostis. Itaque iterum monebatur, salutis suæ consulere, quibus animosè respondit: Canes, qui valde latrant, non sunt valde metuendi, Nec est quod timeamus, cum præsidio Dei satis vallati sumus. Nimirum Angelus suis mandavit Deus de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. Nec quisquam Deo minus fidit, quam qui divinam providentiam non agnoscit. Agnosce illam, & habebis in Deum fiduciam.

Corvæus de dictis memorabilibus.

Ludovicus XII. Galliarum rex, ingentis Fiduciæ heros cum exercitu Mediolanum ibat. In itinere nuntium accepit, oppidum, quod in transitu erat, ab hoste jam occupatum. Quare serum nimis fore, hospitium illic querere. Ad hos fiduciâ incredibili Ludovicus: Aut ego, inquit, in tergo illorum hospitium accipiam, aut illi in meo.

Pelagius libell. 7. nu. 9. Macarius Aegyptius.

Quæ Ludovico in hostes, hæc Macario fiducia fuit in cacodæmones. Macarius Aegyptius à præcipiti nocte deprehensus sepulchretum subiit, ubi ossa cadaverum in acervum fuerant aggesta. Hic, quod somnum vir sanctus haberet benigniorem, loco cervicalis cadaver unum capiti supposuit. Egredere tulerunt dæmones tantam hominis fiduciam, & ut illum terrent, cadaverosis ossibus afflexerunt voces, quibus alter alterum provocabat ad abitum. Illud præcipue cadaver, cui Macarius indormiit, articulatè hoc respondit: Venirem, si possem, sed incubantis premor pondere. At senex impavidus suo capite corpus subiectum tundens: Surge, inquit & abi, si potes: ego hic vel te nolente pernoctabo,

A Ingens viri animus & fiducia, quæ divinis subsidiis & bonâ conscientia nixa nihil admittebat pavoris.

Sed vix ullus (quod sciam) hac in re audacior fuit Hilarione, fortiusque demonum fraudes contempsit: quippe qui in solitudine sapius intempestâ nocte jam voces infantium, jam balatus ovium, jam mugitus boum, nunc planctus mulierum, nunc rugitus leonum, modò strepitus armorum, variarumque portenta vocum audiret & irrisit. Ceterum ausus aliquando has ex orco larvas explorare, Dominicæ crucis signo instructus ad lumen lunæ turgurio egreditur, sollicitè circumspiciens, ecce currum directis in se equis volentem conspicitur. Hic ille Jეს v Nazareni nomine vocato, pressò mansit vestigio, eventum rei expectans. Tum verò terrificâ illa bigarum species subito terræ hiatus ante oculos absorpta est. Parturiebant montes, & natus est tidiculus mus.

Hæc diaboli vasaframenta, hæc illius stratagemata Diaboli sunt. Metum injicit, pavorem incutit, horrore afficit, difficultatum montes opponit, ærumnarum maria effandit, modis omnibus perterrefacere satagit. Nos, si viri sumus, si Deo fidimus, hæc omnia uno spiritu disflamus: modò illud assidue animo versetur: Ego tecum sum, noli timere. Tu mihi ad eam es curæ, perinde ac si solum te curem: quæ pateris, mea providentia ab æterno prævidit; quantum tibi, & quamdiu patiendum sit, voluntas mea decrevit; quibus auxiliis omnia pati possis, sapientia mea constituit; ut utiliter patiaris, meus amor disposuit. Ego timere noli: ego sum, ego ipse sum, & tecum sum. Tu mihi tantummodo fide, & quæ tui officii sunt, age, cetera omnia providentiæ meæ securissimus committe. Nulla hic fallacia, nulla rerum jactura, ubi mea in honore est providentia. Fide mihi.

§. VI.

R Egem ajunt ingenti apparatu epulum navale proceribus regni dedisse. Maris portus regio huic convivio delectus, nec ullis sumptibus parsum. Omnia hilaritatem & magnificam admirationem spectabant. Ornabantur triclinia, firmabantur mensæ in ipsa aquarum instabilitate. Epulæ, epularum disci & parvæ, vinum viniq; cadi & pocula; modi musici, mensarum argentei triumpho, bellatæ oculorum fercula, omnia hic regia. Nec silvæ in aquis deerant, nec hortorum & Veris honores desiderabantur. Omnium gratiarum concordiam huc commigralle diceres. Nova hæc & mira, sed illud longè mirissimum & omnibus post sæculis memorandum; non dominorum tantum, sed & famulorum gula vino & epulis sepulta. Et quod omnibus retrò annis inauditum, mare ipsum hic convivam egit, nam plus convivis omnibus perhausit. Quidquid enim tollebat è mensâ, mirrebat in mare, orbes disci, lanceas, paropsides, scutellæ, pocula, scyphi, chrysendeta, & omnis abacorum argentea supellex post brevem usum in aquas excutiebat. O liberalitatem; aut potius, sit verbo venia, prodigalitatem nimis augultam, æternis dignam annalibus! Sed expectate, quæ non dum audistis omnia. Substringite iudicium, & non præproperè nimis luxûs convivatorem arguite. Rex ille, quem dixi, non liberalissimus tantum atque magnificentissimus, sed & summè providus fuit. Nam in apparando aquatili hoc convivio, id ante omnia curavit, ut amplissima retia sub aquis expanderentur, quæ latentis sinu exciperent, quidquid in aquas deieceretur, ita non tantum nihil supellectilis argenteæ periit, sed cum attraherentur retia, ingens piscium numerus est inventus, velut fœnus deiectionis thesauri.

Sed quis iste rex tam magnificus, tam potens, tam liberalis, tam & providus? Supremus rex cæli, bonus Deus. Et videte quàm omnia exactè congruant. Iussit Deus in Hussæi principis Jobi supellectilem & bona indicem

inducem scribi. Scriptus est iste: *Iob nati sunt septem filii & tres filiae. Et fuit possessio eius septem milia ovium, & tria milia camelorum, quingenta quoque iuga bouum, & quingenta asinae, ac familia multa nimis.* Sed quorsum hic index & apographum? Jam audieris, quā ratione omnia illa in mare praecipitata. Igitur Jobi opulentia ad incitas hoc modo redacta est. Adiuit Deus, vastavit, demolitus, mactavit, depopulatus est omnia. Ventus liberos, ignis partem pecoris, hostis cetera rapuit. Job ipse in finem est solio eiectus est. O prodigalitas incredibilis! Itane, mi Deus, amicos tuos, itane illorum bona dissipas & prodigis? Nolite pavere, ait Dominus, & expectare finem: Jobo nil penitus perbit, nam ego amplissima providentia mea retia expandi. Hæc ubi attrahuntur, omnia cum ingenti fœnore redibunt. Dominus autem benedixit novissimis *tuo magis quàm principio eius.*

Audite denud indicem bonorum Job. Et facta sunt ei quatuordecim milia ovium (pro septem millibus) & sex milia camelorum (pro tribus) & mille iuga bouum (pro quingentis) & mille asinae, cum antea quingentas solum habuerit: geminato fœnore omnia redierunt. Imò & liberi sunt redditi. Nam iterum fuerunt ei septem filii & tres filiae. Sed, quæso, cur Deus omnem pecoris numerum duplicatim reddidit, tantum in liberis dandis contractionem, non viginti sed decem liberos concessit? Imò verò viginti liberos Job habuit. Nam priores decem, quorum animus immortalis, in Abrahe sinu fœvabantur patri illuc descensuro, & alii, sed decem solum sunt additi, ut & hi, ait Gregorius, qui exincti fuerant, vivere demonstrantur. In iumentis longè alia ratio. Pecudes cum pereunt, totæ moriuntur. Quapropter omne pecus geminato numero restitutum est. En amplissimum divinæ providentiæ rete sub aquis latenter expansum! Quidquid perire nobis videtur, non sanè perit, sed in abditam divinæ providentiæ sagenam cadit cum amplo fœnore restitutum; nos modò fidamus Deo.

Ita Jonas excussus est in mare, sed cetus instar retis excepit Jonam, ut redderet. Ita Deus cum unoquoque nostrum quotidie agit. Si Deo fidimus, rerum nostrarum nihil perdimus. Nam perditæ, aut hic, aut loco meliore recipimus. In hac vitâ sepius monstravit Deus, quid sit facturus post hanc vitam. Amissa forsitan est pecunia? si fidas Deo, thesauros pro eâ recipies, aut hic, aut loco meliore. Amissa aule valetudo? fide Deo, redetur auctior, vires æternum.

Amissa omnia perdidit Joseph ob fratrum invidiam, sed omnia recepit & plura. David ob Absalonis filii rebellionem omnia amisit; sed hic quoque omnia, & plura recuperavit, quia cum suis omnibus in divinæ providentiæ rete cecidit. Hinc illud lætissimum carmen: *Quantas ostendisti mihi tribulationes multas & malas, & conversus vivificasti me, & de abyssu terræ iterum reduxisti me.*

Amissa fama? Fide Deo, non est fama perditæ, sed in vericulum divinæ providentiæ delapsa: Immortali gloriâ circumflues. Quidquid denique amissum conqueraris, si Deo fidas, non est amissum, sed in providentiæ divinæ fundam conjectum. Redduntur omnia cum ingenti fœnore, modò tu noris Deo fidere. Benedicet Deus novissimis tuis magis quàm principio, recipies universa. Non igitur expavesce, nec vanissimis lamentis te confice. Frustra & in perniciem tuam conquereris, doles & angeris frustra; superfluo luctu inania hæc deploras, quæ longè auctior, si Deo fidas, ad te redibunt. Nunc dum vivimus, medio mari sumus & fluctuamus; ejiciuntur nostra in fluctus, nos ipsi denique ejiciemur. *Quantas nobis ostendit Deus tribulationes multas & malas? Sed confidite: conversus vivificabit nos, & de abyssu terræ iterum reducet nos.*

Firmemus animum in tam lætas & planè ridiculas rerum jacturas: omnia in aquas excutienda sunt: opes, valetudo, honores, vita ipsa, & quidquid in vitâ cari aut

pretiosi est; mare hoc glutit omnia. Nos si sapimus, & extensum divinæ providentiæ rete cogitamus, ridebimus ad hos jactus, & ore hilari dicemus: Dejiciantur ista, pereant, mergantur: nihil perit, nihil submergitur iis, qui fiduciam habent in Domino. *Qui confidunt in Domino, intelligent veritatem.* Hanc scilicet, quæ divinæ providentiæ omnia quàm integerrimè & summā fiduciā docet esse committenda. Audiat orbis universus: cum Siracide proclamo: *Scitote, quia nullus speravit in Domino, & confusus est.*

ACTIONES FIDUCIÆ IN DEVM.

1. Veræ in Deum Fiduciæ est, in rebus omnibus, præsertim adversis, non sollicitum esse, dubitatione non aestuare, non angere, non sese afflictere, non animis pendere ac discrucari, sed hoc uno fundamento erectum stare: Deus & potest & vult juvare. Et fidelis & omnipotens est, qui suos nunquam deserit: suis enim semper præsens est, & auxiliari semper paratus est, ut omnia suorum ad finem optimum dirigantur. Nemo unquam speravit in Domino frustra.

2. Vera fiducia divinum illud promissum, EGO TE SECUNDUM SVM, EGO TECUM ERO, sibi altissimè gerit impressum. Sic enim Isaias loquitur: *Noli timere, quia redemisti te. Cum transieris per aquas, tecum ero, & flumina non operient te: Cum ambulaveris in igne, non comburèris, & flamma non ardebit in te.* Sic fuit cum Noë in Arcâ, sicut fuit cum Daniele in leonum foveâ: sic fuit cum Joseph in carcere & cisternâ: sic fuit cum tribus Hebræis juvenibus in fornace Babylonicâ: *Novit Dominus pios de temptatione eripere.*

3. Qui veræ fiduciæ est, eo semper animo precatur, Tertio, ut nihil dubitet suas preces, si quidem iuxta petat, certò exaudiendas. Nam instat oraculi habet iudicium à Chrystostomo dictum: *Si cum hoc studio mentis accesseris, & dixeris: Domine, si accipere non recedam, prorsus accipies: si modo talia postulant, quæ illi, qui rogatur, dare debeat, & accipere tibi, qui precaris, expedit.*

4. Qui cupit habere veram in Deum fiduciam, is Quartæ, curet ante omnia, ut habeat conscientiam peccatis gravioribus non contaminatam. Res certa divino testimonio. *Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum, & quidquid petierimus, inquit Joannes, accipiemus ab eo.* Sulanna tantò fidentior, quantò innocentior.

5. Magnæ in Deum fiduciæ luculentum indicium Quintæ, est, injurias quascunque, seu graves illas, seu minutulas & leviores, exporrecto animo condonare, insuper auctarii loco, præcationes pro iis, qui injurias intulerunt, adjicere. Optime dixit Tobias: *Fiducia magna erit coram summo Deo elemosyna omnibus facientibus eam.* Nam elemosyna (præsertim hæc spiritalis) ab omni peccato, & à morte liberat, & non patitur animam ire in tenebras. Falere nequit Domini promissio: *Dimittite, & dimittimini.*

6. Qui verò pecunias in egenos tribuit, etiam si liberalissimus sit, non tamen ideo victum sibi defuturum unquam diffidit: imò semper robutiùs sperat, tantò se fore ditiores, quantò pauperes se senserint liberaliores. Hoc enim Deus in more positum nunquam habuit, ut pateretur se vinci beneficiis.

7. Qui Deo in omnibus verè fidit, ita loqui consuevit: *Quidquid in re sit, spem atque fiduciam mihi nullus hominum, diabolorum nullus eripiet. Etiam si Deus occiderit me, in ipso tamen sperabo.* De futuris nil angor, Deus providebit. Quamvis adversa sint omnia, minentur omnia ruinam, Deus providebit. Quod præsens est, momentaneum est, futura licet terribilia sint, me tamen non terrent, Deus providebit. Porro mea in aquas dejici non tantum patiar, sed ea ipse dejiciam, quia certissimè sum, omnia quæ mihi vel hostis ademacit, vel mea manus

manus in egenos sparserit, à divina providentiâ reti ex-
cipienda. Redibunt ad me omnia, & auctiora. Scio sa-
ne, scio, quia nullus speravit in Domino, & confusus est.

CAPUT XV.

Rosa è Chalybe, seu, Perseverantia.

§. I.

Ferrea & chalybea est hæc Rosa, quâ designamus
PERSEVERANTIAM virtutum omnium coronam.
Alii flores hiemem oderunt & abduunt se; non caput,
non brachia, non pedes efferunt. Stat hæc Rosa æstatis
& hiemis patiens; non ut ficus tegitur, non ut vitis ope-
ritur, non ut amaracus, aut libanoris * coronaria trans-
fertur. Rosa hæc nivem fert & solem, inter æstatis blan-
ditias & injurias hiemis perdurat.

* Ros-ma-
renus.

B. Maria in
prosperis
& adversis
perseve-
rantissima.

Virgo beatissima verè rosa, verè florum Regina, in
prosperis & adversis perseverantissima: stetit ad concio-
nes, stetit ad crucem filii: adfuit miracula patranti, ad-
fuit & in patibulo expiranti: æstate perfans & hieme,
inter luctus & gaudiorum vices, admirabilis perseve-
rantia exemplum.

Utrumque divinæ matris perseverantiâ sublimem
penitus capiamus, quot annos extra cælum egerit, in-
dagemus. De hujus Virginis ætate lis varia. Fuerunt, qui
dicerent, Virginem post filii abitum, uno solum anno &
aliquot mensibus terræ relictam. Perum hoc vero simi-
le. Alii censent Virginem ad annum alterum Claudii
Imperatoris pervenisse, qui à Domini morte fuit unde-
cimus. Neque hos sequimur. Invaluit plurimorum sen-
tentia, Virginem obisse, cum annum ageret sexagesi-
mum tertium. Hanc Turrani opinionem vulgi nomi-
nat. Non contradicimus; nec tamen placet vulgum hæc
ducem agnoscere. Utcunque constat, Virginem mat-
rem, cum filius in cruce moreretur, annum egisse qua-
dragessimum octavum. Nam cum inter paleas in specu
Bethlehemiticâ Christum orbi pareret, annum egerat
decimum quintum. At Christus ætatis anno trigelimo
quarto inchoato in crucem actus est. Inde certiore plu-
rium consensu asserimus, divinam hanc matrem ad an-
num septuagesimum secundum ætate progressam, eâ-
que ratione viginti quatuor annis filio superstitem vi-
xisse. Ita Epiphanius, Cedrenus, Baronius, ita alii.

Franciscus
Suar. tom. 2.
in part. 3. D.
Tho. disp. 21.
sect. 1.
Baron. 10. 1.
Annal. 48.
Delyius in
Pang. de
Assumpti.
B. V.

Atque hinc liquet, quàm patiens fuerit celestis Vir-
ginis Perseverantia, quæ septuaginta duos annos in tan-
tis & filii & suis ærumnis ad beatissimum finem perdu-
xit. Hoc quidem tempore, quo inter homines erat, sæ-
pius in cælo & cum Angelis quàm cum hominibus age-
bat; omne reliquum divinæ Matris vivere tranquillum
potius mori nominemus, quàm vivere; in terrâ hæcebat
corpore, orbes celestes & Angelorum ordines pera-
grabat animo: cupiebat emori, & esse cum filio; suis ta-
men desideris totius Ecclesiæ bonum præferebat, suam
divinæ voluntati perfectissimè subiciebat. Fluebant ex
oculis lacrymarum gemmule, ex imo pectore suspiria
& gemitus erumpebant, sed dulces gemitus, mellita su-
spira, quæ Perseverantia provocabat, quæ amor edul-
cabat.

S. Tho. 2. 2.
q. 137. art. 1.
conclus.
Differetia
inter per-
severantiam
& constan-
tiam.

Perseverantia Thomæ Aquinati virtus est, per quam
homo in operibus honestis persistit. Constantiam por-
rò & Perseverantiam sic ait differre. Perseverantia doc-
cet hominem bonis actibus inherere, contra omnes
difficultates ex actuum diuturnitate provenientes: at
verò Constantia munit hominem adversus difficultates
è quibuscunque aliis impediementis emergentes. Hinc
Perseverantia principalior pars Fortitudinis est, quàm
Constantia. Adeoque illa demum vera est Perseveran-
tia, quæ continuum perfectionis studium, & indefes-
sam virtutis exercitationem ad supremum usque hali-
tum conservat.

A Veritatis oraculum est: Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Ad hanc Perseverantiam suavissimè
invitat, qui perseverantiæ præmium monstrans: Esse, qui usque
inquit, fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.

Tres autem esse gradus Perseverantiæ. Primus est, Tri-
Velle ac cupere Perseverare. Virtutis cultor seipsum ex-
timulans: Cur, inquit, tam stultus sum, ut cum cæperim
spiritu, consummam carne? Nolo esse arundo ventis
agitata; nolo mutari cum luna. Progrediamur. Alter
est, Firmiter velle, quod rectè cæptum est, seque cun-
ctis obstaculis acriter opponere. Perseverantiæ cupidus
cum Paulo proclamat: Omnia possum in eo, qui me confir-
tat. Pergamus, ut ei placeamus, cui nos probavimus.
Tertius est, Cum gaudio perdurare ad finem. Fatica-
tionem quies, laborem sequitur merces. Sic igitur eua-
ramus, inquit, ut comprehendamus.

Augustinus seipsum ad Perseverantiam cohortatur.
Tu, inquit, non poteris quod isti & iste? An verò isti & iste
semetipsi possunt, & non in Domino Deo suo? Quid in te flas,
& non flas? Projice te in eum, noli metuere, non se subtrahat,
ut cadas. Projice te securus, excipiet te, & sanabit te. Hoc tibi
sapius quisvis occinat: Tu non poteris, quod isti & iste?
Nihil ad constantem rerum asperarum tolerantiam ef-
ficacius, quàm cogitare eadem multis foribus animis
fuisse perpeffos. Puder enim generosum spiritum non
posse unum, quod potuere innumerabiles. Quæ cogi-
tatio non in laboribus solum, qui difficiles, sed in dolo-
ribus etiam & cruciatibus, qui miserum videntur, in
ipsâ demum morte profuerit. Tu ergo durare non pos-
sis, cum cernas tot alios constantissimè duravisse? vel
idololatras intuerere.

§. II.

Q Fabius Maximus laudatissimæ in bello gerendo
Perseverantiæ fuit. Cum enim Romanum Imperi-
um Cannensi prælio fractum vix sufficere ad exercitus
restaurandos videretur, Fabius fultari & eludere Pe-
norum vires, quàm cum iis acie totâ confingere, longè
conducibilius existimavit. Idcirco pluribus Hannibalis
comminationibus irritatus, spe quoque bene gerendæ
rei oblatâ, nunquam tamen à consilii salubritate recef-
sit, ne parvi quidem certaminis discrimine. Et ita, quod
difficillimum est, irâ & spe ubique superior apparuit.
Ergo ut Scipio pugnando, ita hic non dimicando, Ro-
mam servavit: alter enim celeritate suâ Carthaginem
oppressit, alter cunctatione ita egit, ne Roma obrui
posset à Carthagine. Et tu homo Luna, non poteris
quod isti?

Non minùs singulare Perseverantiæ specimen dedit
Ephalates vir efficacia facundia. Hic Athenis jussus est
publicè accusare, & inter ceteros deferre nomen De-
mostrati, cujus filius Demochares excellentis formæ
adolescens fuit, Ephalati longè charissimus. Venit ergo
adolescens oraturus Ephalaten ut parcius patris crimi-
nibus insisteret. Persuassisset hoc utique vel mutus solâ
satis loquente formâ, nisi se, qui rogabatur, virtum ges-
sisset. Nam Ephalates accedentem ad se Democharem
neque ferociter repellere, neque supplicem suis genibus
advolorum intruere sustinuit. Sed ut sibi constaret, ope-
re capite gemens pallus est expromi preces. Nihilomi-
nus cæpti perseverans Demonstratum sincerâ fide accu-
satum damnavit. Victoriâ nescio laude an tormento
majore partam, quoniam prius quàm fontem oppres-
sit, seipsum Ephalates vicit. Et tu homo inconstantissi-
me, non poteris quod isti & iste? num etiam puerorum
ac puellarum Perseverantiâ vis superari?

Hebræi adolescentes duo in Mauritania Tingitanâ
educati, Lusitano mercatori, ob æs alienum nexi, à pa-
truo sunt dati. Eam ob causam Mazagani (urbs est Lu-
sitana in Africa) atinebantur. Horum alteri no-
turno visu senex ore culûque venerandus persuadet, obsequi
ut exeat.